

Nejslavnější Lucemburk

(1) Po otcově skonu se Karel IV. stal českým panovníkem. Zatímco německými oblastmi Svaté říše římské procházel v přestrojení, aby nepadl do rukou přívržencům Ludvíka IV. Bavora, v českých zemích jeho vládu nikdo nezpochybňoval.

(2) Důkaz o Karlově oblíbě podala jeho slavnostní korunovace 2. září 1347. Okázalý ceremoniál se konal ve staré románské bazilice, neboť nový Svatovítský chrám se teprve začínal stavět.

(3) Krátce po korunovačním obřadu se Karel dozvěděl novinu, jenž ho překvapila. Jeho rival Ludvík IV. Bavor nečekaně zahynul, když lovil medvědy. Nyní již nic nebránilo tomu, aby byl královský **titul** Karla IV. uznán v celé říši. V červenci 1349 byl třiatřicetiletý Lucemburk v Cáchách korunován (již podruhé) římským králem a tentokrát už jeho nárok na korunu nikdo nezpochybňoval. Pouze Wittelsbachové skřípali zuby, ale Karel obratnými politickými tahy brzy zkrotl i je. Nyní již toužil pouze stát se císařem, což se mu splnilo v římském chrámu svatého Petra o velikonoční neděli 5. dubna 1355. Byl tak prvním českým panovníkem, který se pyšnil císařskou korunou. Jeho radost **nezkalila** ani okolnost, že korunovací neprovedl papež Inocenc VI., nýbrž pouze jím pověřený kardinál. Ani zdaleka **se** tedy **netěšil** takové podpoře papeže, jak o něm rozhlašovali jeho protivníci.

(4) Své záměry v říšské politice dokázal Karel prosadit i díky tomu, že se opíral o hospodářsky prosperující Království české. Jeho význam si dobře uvědomoval, a proto se jej snažil ještě více povznést. Z Prahy učinil nejen **rezidenci** českého panovníka, ale i celoevropsky důležité místo.

1) Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým v textu:

- | | | |
|---|-----|----|
| A) Karel IV. se narodil ve druhém desetiletí 14. století. | ANO | NE |
| B) Karlovi přívrženci tvrdili, že Karel IV. je oblíbencem papeže. | ANO | NE |
| C) Po korunovaci v Cáchách začali konečně Karla IV. uznávat jako krále i v Čechách. | ANO | NE |
| D) Korunovace Karla IV. na císaře, která proběhla ve starší pražské chrámové stavbě, byla velmi pompézní. | ANO | NE |

2) Kterým z následujících spojovacích výrazů lze nahradit výraz *a proto* tak, aby význam souvětí zůstal zachován? (Odstavec 4)

- A) byť B) neboť C) a tudíž D) a dokonce

3) Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je chybně užitý tvar zájmena? (odstavec 3)

- | | |
|--------------------------------|--|
| A) jenž ho překvapila | C) jeho radost nezkalila ani okolnost |
| B) pouze jím pověřený kardinál | D) obratnými politickými tahy brzy zkrotl i je |

4) Lze následující dvojice v kontextu výchozího textu považovat za synonyma?

(První slovo vždy pochází z výchozího textu a je v něm zvýrazněno.)

- A) titul – název B) rezidence – sídlo C) nezkalit – nepokazit D) netěšit se – smutnit

5) Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně:

- A) Sousedovy kozy lehce překonaly plot, který byl ledabyle sbitý ze ztrouchnivělých latěk. A N
- B) Letošní povodně způsobily rozsáhlé záplavy v chráněnné krajinné oblasti, blízko ležící Sušice však náporu vody vydržela. A N
- C) Známý novinář zveřejnil zprávu, že se ve skalních rozsedlinách v severních Čechách smrtelně zranili tři rakouští turisté. A N
- D) Z deníkových záznamů jednoho rodinného příslušníka jsme vyčetli, že se stal klíčovým svědkem výjimečného soudního procesu s vyzvědači. A N